

Становище

за докторска дисертация на тема:

"Стресът при майките на осиновени деца"

на Теодора Кирилова Танева

За мен е удоволствие, че всички интересуващи се от осиновяването като практически и теоретичен проблем, могат да прочетат първия в България труд, посветен на тази тема. Темата е много актуална, но когато почнахме работа в България нямаше все още никаква информация за специфичните проблеми на осиновяването в социокултурен и научен план. Теодора Танева е пионер в една нова област – психология на осиновяването. Нейната докторска дисертация е труд с безспорни качества и нетрадиционен фокус – стреса на майките - осиновителки. Радвам се, че Теодора го избра, защото осъзнаването на проблемите, свързани със стреса на майките-осиновителки, пряко може да послужи за превенциите в областта на осиновяването. В дисертацията творчески е използван и адаптиран модела на Абидин за родителския стрес, и на базата на експериментални данни е показано, че стресът при майките-осиновителки е по-висок от този при майките на биологично родени деца. Идентифицирани са проблемните области в дисфункционалния модел на родителствуване при майките-осиновителки, което може да бъде използвано за научно обосновани промяни в областта на осиновяването в България. Надявам се, че Теди ще продължи работата в тази област и ще спомогне за установяването на по-добри практики.

Важно е да подчертая, че в своята работа Теодора Танева съчета много различни компетентности. Тя много активно чете и осмисля психологическата литература в тази област. Очаквах с интерес да дойде четвъртък – тогава обсъждахме всичко, което я беше прочела през седмицата. Първият етап от нашата работа беше избора на теоретичния модел на Абидин. Едновременно обаче с това, Теодора намери свой начин да популяризира психологическия подход към осиновяването. Тя преведе първата книга за осиновяването в България – “Първичната рана” на Нанси Верие. Така с нейна помощ

много родители-осиновители можаха да “прогледнат”, да осъзнаят тези трудности, което преживяваха и изстрадваха в общуването с техните осиновени деца.

От 2002г. до 2010, през цялото време на докторантурата си, Теди работеше като психолог към отдел “Закрила на детето”, където консултираше родители и деца, голяма част от които бяха осиновени. Този практически опит я караше да влиза в мислен диалог с авторите, които четеше и да осмисля литературата по един по критичен начин. Това доведе и до идеята да фокусираме дисертацията върху стреса на родителите, а не този на самите деца. Нашата съвместна работа беше много интересна, обсъждахме както дизайна на изследването и статистическата обработка, така и някои проблеми на нейната консултативна практика. Теди се стремеше да бъде полезна на всички родители на осиновени деца. Тя беше член на Съвета по осиновяването към София град. Нейните знания в областта на осиновяването бяха популяризирани чрез интернет. Тя пишеше активно научно-популярни статии и публикуваше във всички интернетфоруми, в които се обсъждаха интересуващите я проблеми. Хората започнаха да я търсят не само като консултант, но и като психотерапевт. От 2002 до 2010г. Теди се обучаваше за юнгиански психотерапевт и постепенно започна да осмисля дълбинните процеси на психиката. Днес Теди е сертифициран юнгиански психотерапевт.

Професионалната биография на Теодора Танева не е дълга, но достатъчно пълноценна. За 10 години тя написа докторската си дисертация, преведе една вълнуваща и за осиновяването, сертифицира се като юнгиански психотерапевт, и работи психотерапевтично с осиновени деца и техните родители. Това, което е важно е целеустремеността на Теди, нейното желание професионално да съчетае науката с практиката, критичното мислене с душевната нагласа на терапевта. Благодарна съм на съдбата, която ми прати първо Теодора като дипломантка, а след това и като докторантка. Общуването с нея винаги е било за мен възнаграждащо, независимо от това какво обсъждаме – детайли по провеждане на експеримента, статистически тънкости, психотерапевтични проблеми. Качествата на Теди са безспорни – тя е умна, интелигентна, но също така работлива и старателна. Тя е търсещ и неспокоен дух, бързо се справя с предизвикателствата и новите проблеми. Вярвам, че Теодора Танева е в началото на голяма професионална кариера. Надявам се, че тя ще допринесе още много за развитието на българската психология, защото прави всичко с жив ум и открито сърце.

Убедено препоръчвам на научното жури да гласува за присъждането на научна степен “доктор” на Теодора Кирилова Танева.

Научен ръководител на докторантката

Доц. д-р Красимира Байчинска

02.04.2012г.